

ARTHUR BLOCH

MURPHY SEADUSTE TÄIELIK KOGU

Lõbus käsiraamat elu naeruväärsetest seaduspärasustest
kirjanikele, kõnekirjutajatele, toostiütlejatele
ja igähele, kel on naljasoont

Inglise keelest tõlkinud Toomas Niit

Originaali tiitel:

Arthur Bloch

The Complete Murphy's Law:

A Definitive Collection (Revised Edition)

Price Stern Sloan, 1991

Korrektuuri lugenud Hanna Veskioja

Kujundanud Villu Koskaru

Esitrükk eesti keeles: Detlar, 1993

© 1991, 1990, 1984, 1982, 1977 by Arthur Bloch

All rights reserved including the right of reproduction
in whole or in part in any form.

This edition published by arrangement with G. P. Putnam's Sons,
an imprint of Penguin Publishing Group, a division of Penguin
Random House LLC.

Tõlge eesti keelde © Toomas Niit ja Tänapäev, 2021

ISBN 978-9916-17-018-2

Trükitud AS-i Pakett trükikojas

TÄNUSÕNAD JA AVALDAMISLOAD

Oleme tänulikud loa eest kasutada järgmisi materjale:

„Datamation”. *Laws of Computer Programming*. Greenwich, Connecticut: Technical Publishing Co., 1968.

„Spark’s Ten Rules for the Project Manager”; „Laws of Procrastination”; „Gordon’s First Law”; „Maier’s Law”; „Edington’s Theory”; „Parkinson’s Law for Medical Research”; „Peter’s Hidden Postulate According to Godin”; „Godin’s Law”; „Freeman’s Rule”; „Old and Kahn’s Law”; „First Law of Socio-Genetics”; „Hersh’s Law”. *Journal of Irreproducible Results*. Box 234, Chicago Heights, Illinois.

Parkinson, C. Northcote. „Parkinson’s First, Second, Third, Fourth and Fifth Laws”; „Parkinson’s Law of Delay”; „Parkinson’s Axioms”. *Parkinson’s Law, Mrs. Parkinson’s Law, The Law and the Profits, The Law of Delay and In-Laws and Outlaws*. Boston: Houghton Mifflin Company.

Peter, Dr. Laurence J. and Raymond Hull. „The Peter Principle and Its Corollaries: Peter’s Inversion; Peter’s Placebo; Peter’s Prognosis; Peter’s Law of Evolution*; Peter’s Observation*; Peter’s Law of Substitution*; Peter’s Rule for Creative Incompetence*; Peter’s Theorem*”. *The Peter Principle*. New York: William Morrow and Co., 1969.

---

* so named by the editors

„Matz’s Laws, Mottos, etc.”; „Barach’s Rule”; „Bernstein’s Precept”; „Cochrane’s Aphorism”; „Lord Cohen’s Comment”; „Loeb’s Laws of Medicine”; „Shumway’s Law”. *New York State Journal of Medicine*, copyright by the Medical Society of the State of New York, „Principles of Medicine” (Jan. 1977) and „More Principles of Medicine” (Oct. 1977), by Robert Matz, M.D.

Shedenhelm, W. R. C. „Shedenhelm’s Laws of Backpacking”. *The Backpacker’s Guide*. Mountain View: World Publications, 1979.

Block, Herbert. „Herblock’s Law”. *Herblock’s State of the Union*. New York: Simon & Schuster, 1972.

Alinsky, Saul. „Alinsky’s Rule for Radicals”. *Rules for Radicals*. New York: Random House, Inc., 1971.

„Kamin’s Law”. *L. A. Herald Examiner*. Dec. 2, 1973.

„Glogg’s Law”. *National Review*. (150 East 35th St., New York, NY, 10016), Mar. 29, 1974.

Bloch, Arthur. „Four Workshop Principles”; „Five Laws of Office Murphology”; „Eight Laws of Kitchen Confusion”; „Laws of Class Scheduling”; „Laws of Applied Terror”. *Murphy’s Law(s) Plaques for the Workshop; for the Office; for the Kitchen; for Students*. Los Angeles: Price Stern Sloan, Inc., 1978.

„Borkowski’s Law”; „Hart’s Law of Observation”; „Law of Probable Dispersal”. *Verbatim*. 1977.

Gall, John, M.D. „Systematics”. *How Systems Work and Especially How They Fail*. New York: Times Books, 1977.

„Hofstedt’s Law”; „Horngren’s Observation”; „MacDonald’s First and Second Laws”. *Alumni Bulletin*. Stanford School of Business, Vol. 46, No. 3. Copyright 1978 by the Board of Trustees of Leland Stanford Junior University. All rights reserved.

- „Ballance’s Law of Relativity”; „Ballance’s Law of Pragmatic Passion”. *Bill Balance’s Hip Handbook of Nifty Moves*. North Hollywood, California: Melvin Powers-Wilshire Book Co.
- Reed, Fred. „The Guppy Law”. *The Washington Post*. June 27, 1978.
- Price, Roger. „Price’s Laws”. *The Great Roob Revolution*. New York: Random House, Inc., 1970.
- „Telesco’s Laws of Nursing”. *American Journal of Nursing*. Dec. 1978, Vol. 78, No.12.
- „Thumb’s First and Second Postulates”. *Nuclear News*. Aug. 1971.
- Hammond, Alice. „Laws of the Kitchen”; „Working Cooks Laws”; „Cooper’s Rule for Copying Recipes”. *Randolph Guide and Greensboro Record*. Mar. 8, 1978.
- „Law of Revelation”; „Evans’ Law”. *Dukengineer*. October, 1974.
- Murray, Jim. „Murray’s Rules of the Arena”. *LA Times*. Nov. 23, 1978.
- Smith, Jack. „Dedera’s Law”. *LA Times*. Nov. 10, 1976.
- „Byrne’s Law of Concreting”. *Western Construction*. May 1978.
- „Colomb’s Don’ts of Mathematical Modeling”. *Astronautics and Aeronautics*. American Institute of Astronautics and Aeronautics. January 1968.
- „Finnigan’s Law”. *Organic Gardening*. June 1978.
- Fox, Joe. „Disraeli’s Dictum”; „Wilkie’s Law”; „Things That Can Be Counted on in a Crisis”. *Trapped in The Organization*. Los Angeles: Price Stern Sloan, Inc., 1980.
- „The Lippman Lemma”. *The Worm Runner’s Digest*. Vol. 21, No. 1. 1979.
- Lowe, Frances. „Lowe’s Law”. *Lubbock Avalanche-Journal*. January 28, 1979.

Macbeth's Comment on Evolution: „Towards”, 17417 Vintage St., Northridge, CA, 91325, Vol. 2, No. 2.

Caen, Herb. „Olivier's Law”; „Seeger's Law”. *San Francisco Chronicle*. Nov. 29, 1981.

Roche, John P. „Roche's Fifth Law”. *Albany Times-Union*. July 14, 1978.

8

Schrank, Robert. „Schrank's First Law”. *Ten Thousand Working Days*. Cambridge, MA: MIT Press, 1978.

Eriline tänu ka Conrad Schneikerile tema hindamatu abi ja toetuse eest.

SISUKORD

9

11	Sissejuhatus
15	Murfoloogia
25	Rakendusmurfoloogia
33	Murfoloogia edasijõudnutele
43	Problemantika
49	Bürokraatika
55	Hierarhioloogia
67	Komitoloogia
73	Riigimeeslus ja ökonomurfoloogia
83	Ekspertlus
91	Ekspertlus edasijõudnutele
97	Arveametniklus
103	Disainerlus
111	Insenerlus
117	Teadurlus
131	Arvutimurfoloogia
137	Akademioloogia
145	Töö- ja kontorimurfoloogia
155	Süste mantika
159	Situatiivne murfoloogia
169	Sotsiomurfoloogia (inimlus)
181	Meditiiniline murfoloogia

185	Sportlus-inimlus
191	Reisimeeslus
199	Kodumurfoloogia
211	Tarbijalus ja müümameeslus
217	Kosmomurfoloogia
223	Metaseadused
229	Seletusi

SISSEJUHATUS

||

Kas teil on kunagi telefon helisenud just sel hetkel, kui te olete tualetis maha istunud? Kas buss, mida te ootasite, on saabunud just siis, kui te suitsu põlema saite? Kas on kunagi hakanud vihma sadama just sel päeval, kui te autot pesite, või vihm on üle läinud just siis, kui te vihmavarju olite ostnud? Võib-olla adusite te siis, et siin peitub miski, et mingi universaalne printsiip käib teil üle mõistuse ja lausa kutsub end avastama. Või, olles kuulnud Murphy seadusest, Peteri printsiibist või valikulise gravitatsiooni seadusest, tahtsite te meenutada mõnd neist, ja jõudsite järeldusele, et olete unustanud nende täpse sõnastuse.

Nüüd on teil käes esimene täielik käsiraamat meie nii õndsalt ogarate tehnoloogide, bürokratide, humanistide ja antisotsiaalsete vaatlejate vaimukust ja elutarkust, mis on kokku pandud selleks, et anda meile kõigile pisut karmaatilist kergendust. See nimestik on tehtud nii täielikuks kui võimalik. Uurides neid multidistsiplinaarseid tööteri, kohtasime arvukaid variatsioone (mis kinnitavad tähelepanekute paikapidavust), sagedasi vastuolulisi pretensioone autorlusele ja ridamisi anonüümseid panuseid. Meil tuleb tunnistada jäljendamatu Zymurgy väidet, et „kui te avate purgi, mis on täis vihmausse, siis ainus viis neid pur-

ki tagasi saada on võtta suurem purk”. Rakendades seda murphylikku kildu käesoleva raamatu kohta, näeme me, et selline kord ettevõetud üritus on kasvanud nii mahus kui haardes, kuna ka muud printsiibid, nii uued kui vanad, on ujunud välja meie Tõe Majaka juurde.

Kogu ajaloo vältel on asjatundjad ja kelkijad kostitanud meid universumi seadustega, mille peen, aga muutumatu olemus on aluseks kosmilisele korrale. Usumeestelt oleme saanud moraaliseadused, müstikutelt karmaseaduse, ratsionalistidelt loogikaseadused, kunstnikelt esteetikaseadused. Nüüd jõuab tehnikameeste häääl meie kollektiivsesse kõrva.

Tehnokraatia ja ka teaduse enda ametlik ideoloogia on meeleheide. Kui te selles kahtlete, võtke tunnistuseks termodünaamika seadused, nagu nad on sõnastatud Ginsbergi teoreemis: 1) te ei saa võita; 2) te ei saa viiki mängida; 3) te ei saa isegi mängu lõpetada. Universum podiseb keeda nagu tohutu ühepajatoit, mis on jäetud tulele neljaks miljardiks aastaks. Varem või hiljem ei suuda me eristada porgandeid sibulaist.

„Aga kuidas on lood ajaliste, üldtuntud suletud süsteemidega?” võite te muidugi küsida, kui vaatate välja ärkliaknast, rüüpate viina vermutiga ja näete Jumala loodud tillukeste olevuste rahutut tunglemist, kes talitavad oma talitamisi. Paraku piisab, kui vaadata seda talitamist hea bürokraatia näitel Peteri, Parkinsoni või kellegi teise silmade läbi. Meile saab selgeks, et on ainult aja küsimus, et mikrokosmilised kübemed, mida me asjaajamiseks ja valitsemiseks kutsume, kaotavad oma võime iseenesest edeneda täpselt samuti kui nende kõikehõlmav teisik.

„Me oleme valel pool rüüvaipa.” Nii ütles isa Brown, G. K. Chestertoni kuulus vaimulikust detektiiv. Tõsi mis

tõsi. Mõned lahtised lõngad, juhuslik silmus – see on kõik, mis me näeme selle kõige kõrgemalt hinnatud vaibakuduja tohutust taevalikust meistritööst. Vähesed vaprad on söandanud uurida selle vaiba teist poolt, trotsides oma tööotsingute teel Vaibahooldaja raevu. Nendele ongi see raamat pühendatud.

MURFOLOGIA

Murphy seadus¹:

Kui midagi saab untsu minna, siis ta ka läheb.

Tuletused:

1. Miski pole nii lihtne, kui ta paistab.
2. Kõik võtab kauem aega, kui te arvate.
3. Kui on võimalus, et mitu asja läheb untsu, siis tegelikult läheb untsu see, mis toob kõige rohkem kahju.
4. Kui te aimate, et on neli erinevat võimalust millegi untsuminekuks, ja te suudate need välistada, siis ilmneb otsekohe viies võimalus.
5. Harilikult lähevad asjad omapäi sandist veel sandimaks.
6. Mida te ka teha ei kavatseks, ikka tuleb enne midagi muud ära teha.
7. Iga lahendus sünnitab uusi probleeme.
8. Võimatu on teha midagi lollikindlaks, sest lollid on haruldaselt leidlikud.
9. Emake loodus on lipakas.

Benedicti printsiip**(varem Murphy üheksas tuletus):**

Loodus on alati mestis peidetud vigadega.

Avaldumise seadus:

Peidetud viga ei jää kunagi peidetuks.

Murphy filosoofia:

Naeratage ... homme on veel hullem.

Murphy konstant:

Asjad purunevad võrdelises seoses nende väärtusega.

Murphy seaduse kvantteoreetilised parandused:

1. Kui asjade untsuminekuga on palju kaotada, olge eriti ettevaatlik.
2. Kui muutuse läbi pole kaotada suurt midagi, olge rahulik.
3. Kui muutuse läbi võib meile kõik kätte langeda, olge rahulik.
4. Kui on ükskõik, siis on ükskõik.

Lofta hädaldus:

Keegi ei suuda jätta asju nii, nagu nad on.

O'Toole'i kommentaar Murphy seadusele:

Murphy oli optimist.

Zymurgy seitsmes erand Murphy seaduse juurde:

Õnnetused tulevad hulgakaupa.

Bolingi postulaat:

Kui te tunnete end hästi, ärge muretsege.
See läheb mööda.